

**MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIO–DARŽELIO „VAIVORYKŠTĖ“
2023-2025 - UJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

2023-02- 02 Nr. BD-114 (1.7.E)

Marijampolė

Asignavimų valdytojas (-ai)	Marijampolės vaikų lopšelis - darželis „Vaivorykštė“, 190450375
Misija	Kokybiškos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugos, tenkinančios vaikų poreikius, tėvų lūkesčius, atitinkančius švietimo kokybės standartus. Atviros, kūrybingos, socialiai aktyvios ir atsakingos asmenybės ugdymas, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko unikalumą bei poreikius, užtikrinant saugią, ugdymąsi skatinančią aplinką. Formuojant darželio įvaizdį per šiuolaikines išorės bei vidinės kultūros priemones.
Veiklos prioritetai	Vaiko amžių ir jo psichofizinį išsivystymo lygį atitinkantis sveikatos saugojimas, stiprinimas. Kokybiškos ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo paslaugos. Palankus vaikams ir darbuotojams emocinis ir psichologinis klimatas. Bendradarbiavimas: šeima – pedagogai – socialiniai partneriai.
Situacijos analizė	
Išorinės aplinkos analizė:	
Politiniai-teisiniai veiksniai. Lopšelis-darželis „Vaivorykštė“ – biudžetinė įstaiga, politiškai ir ekonomiškai priklausoma nuo valstybės. Darželis savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerijos nutarimais ir sprendimais, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimais, Mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais bei Vaikų lopšelio-darželio „Vaivorykštė“ nuostatais.	
Ekonominiai veiksniai. Vaikų darželis „Vaivorykštė“ finansuojamas iš Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšų, iš Lietuvos Respublikos biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų „Mokymo lėšos“, iš tėvų mokesčio už vaiko išlaikymą darželyje pagal asignavimų steigėjo patvirtintas programų sąmatas. Įstaigos veiklą įtakoja galimybė pasinaudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, galimybė dalyvauti Marijampolės savivaldybės finansuojamuose projektuose. Bendrieji Lietuvos ekonominiai rodikliai įtakoja darželio veiklą. Įstaigos išlaikymui skirtos lėšos naudojamos racionaliai ir taupiai, sprendimai derinami su darželio savivaldos institucijomis, bendruomene. Didelis dėmesys skiriamas estetiškų, funkcionalių, aprūpintų šiuolaikinėmis ugdymo priemonėmis edukacinių aplinkų tobulinimui, naujų kūrimui. Materialinės bazės gerinimui, ieškome papildomų lėšų išnuomojant patalpas sporto klubui, ieškant rėmėjų, rengiant projektus. Džiaugiamės geru finansavimu iš savivaldybės biudžeto.	
Socialiniai veiksniai. 2022 m. rugsėjo 1 d. duomenimis lopšelių-darželių lanko 199 ugdytiniai. Visiems priešmokyklinių grupių vaikams skirti nemokami pietūs, 39 vaikams taikoma 50% ir 1 vaikui 100% lengvata maitinimui. Kalbos ir kalbėjimo sutrikimų turi 37 ugdytiniai iš jų 4 su dideliais specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Nerimą kelia vaikų sveikatos rodikliai: dėl dažnų ligų vaikai nelanko ikimokyklinės įstaigos, daugėja vaikų, kuriems reikalinga ne tik logopedo, bet ir specialaus pedagogo bei psichologo pagalba, šių specialistų vis dar ieškome. Darželyje nuolat veikianti Vaiko gerovės komisija sprendžia vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių klausimus, vykdo tėvų švietimą ir konsultuoja pagalbos teikimo klausimais.	

Plėtojame prevencines „Emociškai stiprus, sveikas ir laimingas vaikas“, VšĮ „Vaiko labui“, „Žipio draugai“, „Lions Quest“ programas. Tenkinama daugumos ugdytinių saviugdų ir saviraiškos poreikiai, ugdomi socialiniai gebėjimai. Lopšelio-darželio bendruomenė vykdo įvairius projektus, dalyvauja konkursuose, akcijose. Informacija apie įstaigą, jos veiklą pateikiama įstaigos internetinėje svetainėje, žiniasklaidoje, socialinių tinklų Facebook profilyje.

Teigiamas ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiksnys - augantis visuomenės pasitikėjimas ugdymu, švietimu. Svarbiausias teigiamas poslinkis yra pačios socialinės politikos sparti kaita, kurioje švietimas ir ypač ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo pakopa tampa prioritetiniais partneriais, keičiant požiūrį į asocialių šeimų finansavimą ir švietimą, tėvų švietimą, prevencinių smurto, prievartos programų įgyvendinimą, tėvų atsakomybės už vaikų ugdymą didinimą ir kt. Svarbi pozityvi priemonė - lengvatos už vaiko išlaikymą ikimokyklinėje įstaigoje, skatinančios gausių šeimų vaikams naudotis ugdymo įstaigos paslaugomis, nemokami pietūs PU ugdytiniams. Deja didėja socialiai remtinų, vaikų iš nepilnų šeimų skaičius.

Socialiniai veiksniai.

2022 m. rugsėjo 1 d. duomenimis lopšelių-darželių lanko 199 ugdytiniai. Visiems priešmokyklinių grupių vaikams skirti nemokami pietūs, 39 vaikams taikoma 50% ir 1 vaikui 100% lengvata maitinimui. Kalbos ir kalbėjimo sutrikimų turi 37 ugdytiniai iš jų 4 su dideliais specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Nerimą kelia vaikų sveikatos rodikliai: dėl dažnų ligų vaikai nelanko ikimokyklinės įstaigos, daugėja vaikų, kuriems reikalinga ne tik logopedo, bet ir specialaus pedagogo bei psichologo pagalba, šių specialistų vis dar ieškome. Darželyje nuolat veikianti Vaiko gerovės komisija sprendžia vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių klausimus, vykdo tėvų švietimą ir konsultuoja pagalbos teikimo klausimais.

Plėtojame prevencines „Emociškai stiprus, sveikas ir laimingas vaikas“, VšĮ „Vaiko labui“, „Žipio draugai“, „Lions Quest“ programas. Tenkinama daugumos ugdytinių saviugdų ir saviraiškos poreikiai, ugdomi socialiniai gebėjimai. Lopšelio-darželio bendruomenė vykdo įvairius projektus, dalyvauja konkursuose, akcijose. Informacija apie įstaigą, jos veiklą pateikiama įstaigos internetinėje svetainėje, žiniasklaidoje, socialinių tinklų Facebook profilyje.

Teigiamas ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiksnys - augantis visuomenės pasitikėjimas ugdymu, švietimu. Svarbiausias teigiamas poslinkis yra pačios socialinės politikos sparti kaita, kurioje švietimas ir ypač ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo pakopa tampa prioritetiniais partneriais, keičiant požiūrį į asocialių šeimų finansavimą ir švietimą, tėvų švietimą, prevencinių smurto, prievartos programų įgyvendinimą, tėvų atsakomybės už vaikų ugdymą didinimą ir kt. Svarbi pozityvi priemonė - lengvatos už vaiko išlaikymą ikimokyklinėje įstaigoje, skatinančios gausių šeimų vaikams naudotis ugdymo įstaigos paslaugomis, nemokami pietūs PU ugdytiniams. Deja didėja socialiai remtinų, vaikų iš nepilnų šeimų skaičius.

Technologiniai veiksniai.

Įstaiga aprūpinta kompiuterine įranga. Visose grupėse įrengta interneto prieiga, grupės aprūpintos kompiuteriais, priešmokyklinio ir vyresniojo amžiaus ugdymo grupėse yra interaktyvios lentos, todėl pedagogai turi galimybę naudotis informacinėmis technologijomis ugdymo proceso metu. Taip pat įsigytos planšetės, kurios palengvina pedagogo darbą bei sudomina ir įtraukia vaikus į ugdymo procesus. Kompiuterizuoti visi įstaigos administracijos kabinetai, kaupiama duomenų bazė, atnaujinta įstaigos internetinė svetainė. Prisijungta prie elektroninio dienyno „Mūsų darželis“ kuriuo naudojasi apie 95% bendruomenės. Informacinės ir komunikacinės technologijos vis labiau veikia ugdymo ir ugdymosi metodus, daro įtaką ugdymo procesui, įsigytas spalvotas spausdintuvai logopedo užsiėmimams.

Vidinės aplinkos analizė:

Organizacinė struktūra.

Lopšelis-darželis „Vaivorykštė“ - juridinis asmuo, kurio steigėjas yra Marijampolės savivaldybė. Struktūrą sudaro: administracija, pedagoginis, nepedagoginis personalas. Pedagoginis personalas vykdo ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, teikia specialiąją pagalbą spec. poreikių turintiems vaikams, bendradarbiauja su šeima, socialiniais partneriais. Nepedagoginiai darbuotojai teikiantys techninę ir profesionalią pagalbą. Sukomplektuota 11 grupių: 3 lopšelio grupės, 6 ikimokyklinio

ugdymo grupės, 2 priešmokyklinio ugdymo grupės. Grupių darbo režimas 10,5 val., pailgintos grupės darbo režimas 12 val. Specialiųjų poreikių vaikai ugdomi integruotu būdu.

Lopšelyje-darželyje veikia savivaldos institucijos: Lopšelio-darželio taryba, Mokytojų taryba, Lopšelio-darželio metodinė grupė, profesinė sąjunga, tėvų komitetas. Lopšelio-darželio taryba telkianti ugdytinių tėvus, pedagogus, kitus darbuotojus ir visuomenės atstovus svarbiems įstaigos uždaviniams spręsti. Pedagogų profesiniams ir bendriesiems ugdymo tikslams spręsti yra lopšelio-darželio Mokytojų taryba, kurios sudėtyje yra direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pedagogai, specialistai. Taip pat veikia Vaiko gerovės komisija, mokytojų atestacijos komisija, darbo grupės.

Žmogiškieji ištekliai.

Lopšelyje-darželyje patvirtinta 49,45 etatų. 25,20 etatų pedagoginių darbuotojų, 24,25 etatų nepedagoginių darbuotojų. Dirba 23 pedagogai iš kurių: 1 mokytoja yra edukologijos mokslų magistrė, 14 mokytojos - metodininkės, 4 vyresniųjų mokytojų kvalifikacinės kategorijos. Vidutinis pedagoginių darbuotojų darbo stažas yra 26 metai. Įstaigoje ūkinę veiklą organizuoja pavaduotojas ūkiui, maitinimą organizuoja maitinimo organizatorius. Finansinę veiklą vykdo vyr. buhalteris. Įstaigos raštvedybą vykdo administratorius. Taip pat yra 2 priešmokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjos, 9 ikimokyklinio ugdymo mokytojų padėjėjos, 1 mokytojo padėjėja (spec. poreikių vaikams), 3 virėjos, 1,25 et. valytojos, 0,25 et. baseino priežiūros darbininkas, 0,25 et. specialistas kompiuterių priežiūrai, 1 et. neformaliojo švietimo mokytojas, 2 et. pastatų ir aplinkos priežiūrėtojai (kiemsargiai, santechnikas, stalius), 0,5 et. pagalbinis darbininkas (skalbimui).

Planavimo sistema.

Įstaiga savo veiklą planuoja ruošdama strateginį veiklos planą, metinę veiklos programą, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, sveikatingumo ugdymo programą, neformaliojo ugdymo programą, edukacinių aplinkų plėtros programą, materialinės bazės gerinimo programą, pedagogų atestacijos programą, individualių vaiko gebėjimų veiklos planą, VGK, logopedinės veiklos planus, darbuotojų kvalifikacijos kėlimo planą. Planams parengti sudaromos darbo grupės. Planai ir programos derinami, siekiama dermės tarp įvairių planų tikslų ir uždavinių, bendruomenės pasiūlymai ir idėjos teikiami įvairių susirinkimų, pasitarimų metu. Planavimo formos ir procedūros nuolatos tobulinamos, atsižvelgiant į vaikų polinkius, galimybes, poreikius.

Rengiami metiniai biudžeto programų sąmatų projektai.

Įstaigos veiklos planavime dalyvauja įstaigos savivaldos institucijos, pristatomi visiems įstaigos darbuotojams.

Finansiniai ištekliai.

Lopšelis-darželis finansiškai savarankiškas, finansuojamas iš Marijampolės savivaldybės biudžeto (aplinkos lėšos), Mokymo lėšos (ML), įstaigos surinktų ir programų lėšų. Tėvai moka už išlaikymą darželyje. Gauname lėšas iš: GPM 1.2 %, nuomojame patalpas sporto klubui. Dalyvaujame programoje „Pienas vaikams“, „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ - gautas lėšas naudojame maitinimo gerinimui. Lopšelio-darželio taryba dalyvauja planuojant lėšas ir jų panaudojimą.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos.

Įstaiga kompiuterizuota 100%. Fiksuoto telefono ryšio ir interneto paslaugas įstaigai teikia UAB Bitė Lietuva. Dokumentai rengiami ir siunčiami naudojantis DVS KONTORA.

Pedagogai naudojami 15 kompiuteriais ir spausdintuvais ugdymo kokybės gerinimui, informacijos sklaidai. 1 kompiuteriu ir spausdintuvu naudojasi buhalterė - buhalterinei apskaitai vesti, 1 kompiuteriu ir spausdintuvu naudojasi administratorė, 2 kompiuteriais ir spausdintuvais naudojasi įstaigos vadovai, 1 kompiuteriu ir spausdintuvu naudojasi maitinimo organizatorius, 1 bendrosios praktikos slaugytoja. Įsigytas spalvotas spausdintuvas logopedui.

Įdiegtas interneto ryšys, 2 telefono abonentai, naudojamas elektroninis paštas. Buhalterinė vykdoma naudojantis buhalterinėmis programomis FINALGA ir FINAS.

Informaciją apie įstaigos veiklą pateikiame įstaigos interneto svetainėje <https://www.vaivoryksteld.lt/> el. pašto adresas administracija@vaivoryksteld.lt

Vidaus darbo kontrolė.

Įstaigoje vykdoma švietimo stebėseną pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus švietimo stebėsenos rodiklius ir nustatytą tvarką. Finansinės veiklos kontrolę vykdo Valstybės kontrolės įgaliotos institucijos ir steigėjas. Darbuotojai dirba pagal lopšelio-darželio direktoriaus patvirtintus

pareigybių aprašymus, darbo tvarkos taisykles, lopšelio-darželio nuostatus, darbo sutartis bei darbo grafikus. Vidaus darbo kontrolė organizuojama pagal administracijos suskirstytas kontroliuojamos veiklos sritis, jų darbo individualius planus ir metinį veiklos planą, tai pat mėnesinius veiklos planus. Vidaus darbo kontrolės ataskaita skelbiama mokytojų tarybos posėdžiuose, direktiniuose pasitarimuose. Mokslo metų pabaigoje pedagoginiai darbuotojai atlieka savo veiklos įsivertinimą, savianalizę ir savo metines veiklos ataskaitas pristato direktoriui, o nepedagoginiai darbuotojų (išskyrus darbuotojus, kurių pareigybės priskiriamos D lygiui) veikla vertinama vertinamojo pokalbio metu iškeliant užduotis.

Veiklos priežiūrą atlieka: direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, direktoriaus pavaduotojas ūkiui, vyr. buhalteris, lopšelio-darželio taryba, mokytojų taryba, finansų kontrolės komisija.

Tvarkant finansus vadovaujamosi įstaigos apskaitos politikos dokumentais, yra paskirti atsakingi asmenys. Lopšelio-darželio higieninę ir maisto kokybės priežiūrą atlieka Marijampolės Maisto ir veterinarinė tarnyba bei Visuomenės sveikatos centras.

SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizės suvestinė:

Stiprybės	Silpnybės
<p>Didelis dėmesys ugdymo inovacijų diegimui, estetiškos ir funkcionalios aplinkos kūrimui, nuoseklus ugdymas.</p> <p>Kompetentingi, profesionalūs pedagogai, vadovai, Vaiko gerovės komisija.</p> <p>Sudaromos sąlygos visiems darbuotojams kelti kvalifikaciją.</p> <p>Plėtojama projektinė veikla.</p> <p>Nuolatinis sveikos gyvensenos projektų įgyvendinimas.</p> <p>Išskirtinis dėmesys socialiniam emociniam ugdymui, sklandi adaptacija darželyje, dėmesys vaikui, šeimai.</p>	<p>Nepakankamas tėvų dalyvavimas ugdymo veiklose.</p> <p>Nesaugūs kai kurie lauko takeliai, reikalauja remonto lauko aikštelės.</p> <p>Trūksta švietimo pagalbos specialistų darbui su specialiujų poreikių vaikais (psichologo, spec. pedagogo).</p> <p>Įtraukiojo ugdymo proceso sklandus įgyvendinimas įgalinant pedagogus.</p>

Galimybės	Grėsmės
<p>Plėtoti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, ieškoti rėmėjų.</p> <p>Įstaigos vidaus ir lauko erdvių, priemonių panaudojimas STEAM mokymui.</p> <p>Gerinti bendradarbiavimą su tėvais, gilinti vaikų, tėvų, pedagogų veiklos dermę.</p> <p>Gerinti ugdymo kokybę modernizuojant aplinkas, atnaujinant ugdymo priemones.</p> <p>Materialinių resursų paieškos dalyvaujant finansuojamuose projektuose, išnuomojant patalpas.</p> <p>Tobulinti vaikų mokymą, siekiant kiekvieno vaiko asmeninės pažangos bei ūgties.</p>	<p>Didėjantis vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, elgesio sutrikimų skaičius.</p> <p>Didėjantys tėvų reikalavimai.</p> <p>Ankstinamas priešmokyklinis ugdymas.</p> <p>Nuolatinė teisės aktų kaita ir gausėjanti dokumentacija.</p>

Strateginio tikslo pavadinimas: Užtikrinti aukštą švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą.	Kodas
	03

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):
Kokybiško ir inovatyvaus ugdymo(si) užtikrinimas saugioje ir sveikoje aplinkoje.

MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „VAIVORYKŠTĖ“

ŠVIETIMO PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2023 - 2025 metai
Asignavimų valdytojas (ai), kodas	Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Vaivorykštė“
Vykdytojas (-ai), kodas	Įstaigos bendruomenė. 190450375

Programos pavadinimas	Kokybiško ir inovatyvaus ugdymo (si) užtikrinimas saugioje ir sveikoje aplinkoje.	Kodas	03
Programos parengimo argumentai	<p>Įstaiga vykdo ankstyvąjį, ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą (si) bei įgyvendina sveikatos stiprinimo programas. Ugdymo (si) kokybė turi atitikti šiuolaikinius ugdymo (si) standartus ir atliepti ugdytinių, jų tėvų (globėjų) poreikius. Siekiant įgyvendinti šį strateginį tikslą, būtina tobulinti ugdymo (si) planavimą ir jo įgyvendinimą, į jo turinį įtraukiant kuo daugiau inovatyvių ugdymo (si) metodų ir būdų, erdvių atnaujinimą, naujų kūrimą. Privalu užtikrinti nuolatinį ugdytinių pasiekimų vertinimą ir refleksiją ugdymo (si) klausimais. Svarbu užtikrinti lengvesnį vaiko perėjimą iš priešmokyklinio ugdymo į pradinį ugdymą. Būtina palaikyti nuolatinę pedagogų gerosios patirties sklaidą, garantuoti nuolatinio tobulinimosi galimybes, tik taip bus užtikrinamas kokybiškas ir inovatyvus ugdymas (is).</p> <p>Programos įgyvendinimas padės ugdomąjį procesą planuoti lanksčiau, atsižvelgiant į individualius vaiko poreikius ir galimybes ruošiantis įtraukiamam ugdymui.</p>		
Ilgalaikis prioritetas (pagal SPP)	Sumani ir saugi visuomenė	Kodas	-
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas:	Užtikrinti aukštą švietimo paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą.		03

Programos tikslas	Sukurti sveiką, saugią, estetišką, šiuolaikinius ugdymosi reikalavimus bei bendruomenės narių poreikius atitinkančią aplinką.	Kodas	03
--------------------------	--	--------------	-----------

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Inovatyvios veiklos, edukacinės erdvės darys poveikį vaikų ugdymui, jų pasiekimams ir kompetencijoms, atlieps tėvų poreikius ugdymo įvairovei. Bus siekiama aktyvaus, patirtinio, tyrinėjimais grindžiamo natūralaus vaikų ugdymo (si), kuomet mokytojos turės galimybes laisvai keisti ir įvairinti ugdomąją aplinką, organizuoti STEAM veiklas. STEAM ugdymas - integralus, į kompleksinę tikrovės reiškinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą, ugdytinių gebėjimų ugdymas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos kontekste.

Aplinka nuolat kintanti, atsinaujinanti ir prisitaikanti, kurioje vaikai turės galimybę kurti iš aplinkoje esančių daiktų, gamtinės medžiagos ir įvairių priemonių. Nusiraminti bei atrasti tylos džiaugsmą naujoje erdvėje – sveikatinimo kampelyje. Lauko aikštelės bus atnaujintos saugia gumine danga, kurios padės lavinti vaikų fizinį aktyvumą, judumą bei skatins aktyviai leisti laiką lauko erdvėje.

Sukurta saugi ir funkcionali ugdymo (si) aplinka atlieps skirtingų vaikų poreikius ir gebėjimus.

Vaikų patirtinis ugdymas (is), vykdomas netradicinėse erdvėse (tėvų darbovietėse, bibliotekoje, parke ir t.t.), padės jiems įgyti socialinių, komunikacinių, pažintinių gebėjimų.

Uždavinys:

01.01. Kurti naujas edukacines lauko, darželio erdves STEAM veikloms įgyvendinti, skatinti vaikų patirtinį ugdymą (si) netradicinėse erdvėse.

Priemonės:			
01.01.01 Grupių komandų telkimas lauko erdvių kūrimui, orientuojantis į vaiko ir šeimos poreikius.			
01.01.02. Lauko aikštelių atnaujinimas, papildant jas naujomis saugiomis priemonėmis, kurios skirtos vaikų fiziniam aktyvumui lavinti.			
01.01.03. Patirtinis ugdymas (is) netradicinėse aplinkose, STEAM LABEL mokyklų tinkle tęstinumas atliepiant vaikų gebėjimus.			
Uždavinys:			
01.02. Įtraukti tėvus, pedagogus, socialinius partnerius į inovatyvias ugdymo veiklas, projektus, naujų erdvių kūrimą, patirties sklaidą.			
Priemonės:			
01.02.01. Pedagogų ir tėvų abipusis pasitikėjimas, ugdant vaikų šeimų vertybines nuostatas.			
01.02.02. Ugdytinių tėvai dalyvauja apklausose, teikia pasiūlymus bendroms veikloms susirinkimu metu, aktyviau įsitraukia į įvairias veiklas.			
01.02.03. Ieškoma kuo daugiau būdų įtraukti į organizuojamus darželio renginius mūsų socialinius partnerius.			

Programos tikslas	Aktyvi bendruomenė kasdieniame vaiko ugdyme.	Kodas	03
--------------------------	---	--------------	-----------

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:			
Šiuo tikslu siekiama nuoseklios ir sistemingos ugdomosios veiklos, nukreiptos į kiekvieno vaiko pažangą – jo žinių, įgūdžių ir gebėjimų ugdymą. Parengtas pedagogų kvalifikacijos tobulinimo planas, skatins nuolatinio kvalifikacijos tobulinimo asmeninę ir institucinę motyvaciją.			
Į ugdymo turinį integruojamos STEAM ugdymo metodikos ir technologijos, tikslingos edukacinės ekskursijos ir renginiai gerina visų grupių vaikų ugdymo(si) kokybę, skatina aktyvų veikimą kartu patirtinėse veiklose. Paskaitų ciklai ir seminarai apie tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą, tėvų susirinkimai, informacijos sklaida internetinėje svetainėje, dienyne „Mūsų darželis“ suaktyvins tėvų įsitraukimą į vaikų ugdymo procesą.			
Pedagogai glaudžiai bendradarbiaudami vieni su kitais, perims pozityvią patirtį. Reflektuodami bei įsivertindami savo veiklą sieks didesnio profesionalumo ir tokiu būdu ugdomasis procesas taps kokybiškesnis. Bus įtraukti į naują prevencinę programą „Laikas kartu“ (Lions Quest).			
Išsiaiškintos tėvų savanorystės galimybės bei sudarytos sąlygos savanorystei plėtoti. Tėvams sudarytos sąlygos būti arčiau vaiko. Įgyjamas mokytojų ir tėvų tarpusavio pasitikėjimas. Bus ištirti tėvų poreikiai ir lūkesčiai, tam įsteigtas tėvų komitetas.			
Uždavinys:			
02.01. Vystyti besimokančios bendruomenės idėją.			
Priemonės:			
02.01.01. Vadovų vadybinių kompetencijų stiprinimas. Išklausyti seminarai, kursai leis atnaujintas žinias naudoti įstaigos valdyme užtikrinant kokybišką ugdymą ir organizavimą bei bendruomenės motyvaciją.			
02.01.02. Pedagogų darbo patirties sklaida, kvalifikacijos tobulinimas.			
02.01.03. STEAM ugdymo metodikų ir technologijų integravimas ugdymo procese.			
02.01.04. Parengti ir/ar atnaujinti įstaigos veiklą reglamentuojantys dokumentai.			
02.01.05. Kitų paslaugų teikimas – darbuotojų atlyginimai ir kiti apmokėjimai.			
Uždavinys:			
02.02. Aktyvinti šeimų dalyvavimą lopšelio-darželio veikloje.			
Priemonės:			
02.02.01. Lopšelio-darželio tėvų komiteto rinkimai, įvairios tėvų siūlomos veiklos, jų aktyvinimas įtraukiant į bendrus įstaigos renginius.			
02.02.02. Tėvų švietimo organizavimas šeimoms apie sėkmingos tėvystės veiksnius (paskaitos, seminarai, teminiai susirinkimai).			
02.02.03. Skatinti kuo daugiau tėvų įsitraukti į darželio gyvenimą: kuo mes gyvename ir kaip mes gyvename (savanorystė, talkos, sporto šventės ir kt.).			

Programos tikslas	Saugoti, stiprinti fizinę ir psichinę sveikatą, formuojant ir įsisavinant sveikos gyvensenos bei ekologinio ugdymo nuostatas.	Kodas	03
--------------------------	--	--------------	-----------

Tikslo įgyvendinimo aprašymas.

Įstaigos vienas iš pagrindinių prioritetų - sveika gyvensena. Ugdytinių sveikatingumo projektų įgyvendinimas ir grūdinimas pagal S. Kneipo metodą. Dalyvavimas įvairiuose miesto, darželio rengiamuose sporto renginiuose. Tęsiama narystė asociacijoje „Sveikatos želmenėliai“, „Sveika mokykla“ tinkle, „Sveikatiada“ programose.

Vykdomi projektai, sporto šventės, renginiai, varžybos padės vaikams įsisavinti sveikos gyvensenos nuostatas, gerės jų fizinė sveikata, didės vaikų užimtumas.

Dalyvavimas aplinkosauginiuose renginiuose, projektuose padės įgyti žinių, gebėjimų mokantis rūšiuoti, pažinti gamtą bei aplinką, skatins domėtis, tapti atsakingais piliečiais.

Šiuo tikslu siekiama pozityviai maistančio, fiziškai aktyvaus, suvokiančio sveikos gyvensenos svarbą, atsakingo už savo sveikatą ir saugumą piliečio ugdymo ir rengimo pilnaverčiam gyvenimui nuolat besikeičiančioje visuomenėje.

Sudarytos sąlygos, vaikams saugiai judėti sporto, grupės sporto kampeliuose, kiek galima daugiau žaisti lauke, grūdintis oru, vandeniui plaukimo baseine, sveikai maitintis. Pagal gydytojų nurodymus organizuojamas pritaikytas maitinimas, sveikatai palankus valgiaraštis, estetiškas maisto pateikimas.

Uždavinys:

03.01. Sveikatingumo programų vykdymas.

Priemonės:

03.01.01. Dalyvavimas nacionalinėje sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle „Sveika mokykla“, asociacijoje „Sveikatos želmenėliai“, respublikiniame projekte „Futboliukas“, „Lietuvos mažųjų žaidynės“ ir kt. veiklose.

03.01.02. Vaikų maitinimo organizavimo sąlygų gerinimas.

Uždavinys:

03.02. Gerinti sveikos, saugios ugdymo aplinkos kokybę.

Priemonės:

03.02.01. Grūdinimas pagal S. Kneipo metodiką atnaujinant pojūčių takelį.

03.02.02. Lauko saugių aplinkų gerinimas atnaujinant lauko žaidimų aikšteles, pavėsines bei šaligatvius.

03.02.03. Darželio saugių aplinkų gerinimas pakeičiant stoglangius, duris, atnaujinant laiptines, lauko laiptus bei pastato pamatus.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus strateginį planą, pagerės ugdymo kokybė, pedagogai įgis naujų IKT įgūdžių, gebėjimų, patobulins bendrąsias, profesines ir specialiąsias kompetencijas. Dirbant komandoje gerės veiklos planavimas, tikslų ir uždavinių įgyvendinimui bus sutelkta visa darželio bendruomenė.

Sukurtos naujos lauko edukacinės erdvės, atnaujintos lauko žaidimų aikštelės, padės skatinti vaikų kūrybiškumą, fizinį aktyvumą, saviraišką. Bus sudarytos saugios ir higieniškos sąlygos vaikų ugdymui (si).

Bus jaučiama pedagogų, tėvų ir socialinių partnerių sąveika, iniciatyvų skatinimas, atvirumas kaitai, pagalba sprendžiant įvairius ugdymo klausimus. Pagerės įstaigos mikroklimatas, darbuotojų motyvacija, bus siekiama, kad įstaigos darbuotojų tarpusavio santykiai būtų grindžiami geranoriškumo, pagarbos ir pasitikėjimo, solidarumo, lygiateisiškumo, atsakomybės principais.

Įstaigos bendruomenė įsitrauks į lopšelio-darželio kultūros plėtrą. Supras socialinės partnerystės svarbą įstaigos veiklai, išsakys savo poreikius.

Bus įsigytos šiuolaikiškos priemonės, plėtojančios vaikų gabumus ir saviraišką (skaitmeninio ugdymo priemonės, planšetės, interaktyvios grindys, interaktyvūs žaislai). Priemonės atitiks šiuolaikinius reikalavimus.

Paspartės ugdomosios veiklos planavimas, pagerės ugdymo proceso kokybė ir motyvacija.

Bus nuolat palaikomas komandinis darbas, dirbant kūrybinėse darbo grupėse (rengiami projektai), tobulinamas, nuolat atsinaujinantis įstaigos internetinis puslapis.

Įstaiga išliks paklausia, šiuolaikiška, teiks kokybišką ugdymą, priežiūrą, užtikrins vaikų poreikių tenkinimą, garantuos sveiką ir saugią ugdymo si) aplinką, skatins sveiką gyvenimo būdą, tobulės

įstaigos kokybės vadybos sistema. Darbuotojams sudarytos sąlygos siekti profesinio tobulėjimo bei palaikomas mokymosi kultūros įsitvirtinimas įstaigos gyvenime. Kuriamą ugdymo turinio reikalavimams įgyvendinti reikiama materialinė bazė, ieškoma papildomų finansinių resursų. Įstaiga plėtos savo įvaizdį, stiprins besimokančios bendruomenės idėją naudodama ryšių su visuomene, aktyvindama ugdytinių šeimos narių dalyvavimą ugdymo procese.

Programa bus tobulinama, atsižvelgus į šiuolaikinius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo (si) reikalavimus, grupių savitumą ir vaikų individualumą bei poreikius.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai: Programa finansuojama iš Marijampolės Savivaldybės biudžeto, įstaigos surinktų pajamų, 1.2% pajamų mokesčio paramos, Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo spec. programos lėšų, tėvų ir rėmėjų labdaros, projektinės veiklos.

Marijampolės savivaldybės plėtros strateginio plano dalys, susijusios su vykdoma programa:
01 Prioritetas. Sumani ir saugi visuomenė.

03.01. Tikslas: Užtikrinti kokybiškas šiuolaikinius poreikius atitinkančias švietimo paslaugas.

03.01.01. Teikti ir plėtoti kokybiškas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugas ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

STRATEGINIO PLANO STEBĖSENOS SISTEMA

Strategijos vertinimas ir stebėseną bus atliekama:

- vertinama po kiekvienų mokslo metų, ataskaitą pateikiant lopšelio-darželio bendruomenei, lopšelio-darželio tarybai;
- galutinis įvertinimas atliekamas pasibaigus laikotarpiui;
- stebėseną vykdoma viso laikotarpio metu, analizuojamas uždavinių įgyvendinimas, jų aktualumas, esant reikalui koreguojami/ išsikeliami nauji tikslai ir uždaviniai;
- viso laikotarpio metu atliekama strategijos įgyvendinimui skitų lėšų panaudojimo stebėseną ir apskaita.

Forma pridedama kiekvienam strateginiam tikslui.

STRATEGINIŲ TIKSLŲ PASIEKIMO ANALIZĖS FORMA

Tikslas	<i>(įrašyti tikslo pavadinimą)</i>			
Uždaviniai	Planuotas pasiekimas	Pasiektas rezultatas	Planuoti finansiniai ištekliai	Panaudoti finansiniai ištekliai
Uždavinys 1 <i>(įrašyti pavadinimą)</i>				
Uždavinys 2 <i>(įrašyti pavadinimą)</i>				
Uždavinys 3 <i>(įrašyti pavadinimą)</i>				
Išvada apie pasiektą tikslą				

Plano koregavimas ir pratęsimas. Strateginio planavimo grupė kiekvienų metų rudenį koreguoja strateginį planą ir išvada teikia stebėsenos grupei. Pritarus šiai grupei, planas yra papildomas arba koreguojamas.

TIKSLAI, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		2023 m.	2024 m.	2025 m.
	01 Tikslas. Sukurti sveiką, saugią, estetišką, šiuolaikinius ugdymosi reikalavimus bei bendruomenės narių poreikius atitinkančią aplinką.			
R-01-01-01-01	Atlikta pasiekimų ir pažangos analizė (sk.)	2	2	2
R-01-01-01-02	Lopšelyje – darželyje dirbs etatiniai darbuotojai (et.).	49.45	50.0	50.0
	01.01. Uždavinys. Kurti naujas edukacines lauko, darželio erdves STEAM veikloms įgyvendinti, skatinti vaikų patirtinį ugdymą (si) netradicinėse erdvėse.			
P-01-01-01-01-01	Grupių komandų telkimas lauko erdvių kūrimui, orientuojantis į vaiko ir šeimos poreikius.	70%	90%	100%
P-01-01-01-01-02	Lauko aikštelių atnaujinimas, papildant jas naujomis saugiomis priemonėmis, kurios skirtos vaikų fiziniam aktyvumui lavinti (sk.)	4	7	10
P-01-01-01-01-03	Patirtinis ugdymas (is) netradicinėse aplinkose, STEAM Label tęstinumas atliepiant vaikų gebėjimus.	70%	75%	90%
	01.02. Uždavinys. Įtraukti tėvus, socialinius partnerius į inovatyvias ugdymo veiklas, projektus, naujų erdvių kūrimą, patirties sklaidą.			
R-01-01-02-01	Vaiko veikloje dominuojantis patirtinis ugdymas (sk.-ugdytinių)	200	200	200
P-01-01-01-02-01	Pedagogų ir tėvų abipusis pasitikėjimas, ugdant vaikų šeimų vertybines nuostatas.	70%	90%	100%
P-01-01-01-02-02	Ugdytinių tėvai dalyvauja apklausose, teikia pasiūlymus bendroms veikloms susirinkimų metu, aktyviau įsitraukia į įvairias veiklas.	50%	60%	70%
P-01-01-01-02-03	Ieškoma kuo daugiau būdų įtraukti į organizuojamus darželio renginius mūsų socialinius partnerius.	3	5	6
	02 Tikslas. Aktyvi bendruomenė kasdieniame vaiko ugdyme.			
	02.01. Uždavinys. Vystyti besimokančios bendruomenės idėją.			
P-01-01-02-01-01	Vadovų vadybinių kompetencijų stiprinimas. Išklausyti seminarai, kursai leis atnaujintas žinias naudoti įstaigos valdyme užtikrinant kokybišką ugdymą ir organizavimą bei bendruomenės motyvaciją.	5	7	8
P-01-01-02-01-02	Pedagogų darbo patirties sklaida, kvalifikacijos tobulinimas.	70%	90%	100%

P-01-01-02-01-03	STEAM ugdymo metodikų ir technologijų integravimas ugdymo procese.	70%	75%	90%
P-01-01-02-01-04	Parengti ir/ar atnaujinti įstaigos veiklą reglamentuojantys dokumentai.	6	8	10
P-01-01-02-01-05	Kitų paslaugų teikimas – darbuotojų atlyginimai ir kiti apmokėjimai.	100%	100%	100%
	02.02 Uždavinys. Aktyvinti šeimų dalyvavimą lopšelio-darželio veikloje.			
P-01-01-02-02-01	Lopšelio-darželio tėvų komiteto rinkimai, įvairios tėvų siūlomos veiklos, jų aktyvinimas įtraukiant į bendrus įstaigos renginius. (susirinkimų sk.)	3	4	4
P-01-01-02-02-02	Tėvų švietimo organizavimas šeimoms apie sėkmingos tėvystės veiksnius (paskaitos, seminarai, teminiai susirinkimai).	4	4	5
P-01-01-02-02-03	Skatinti kuo daugiau tėvų įsitraukti į darželio gyvenimą: kuo mes gyvename ir kaip mes gyvename (savanorystės, sporto šventės ir kt.).	40%	50%	60%
	03 Tikslas. Saugoti, stiprinti fizinę ir psichinę sveikatą, formuojant ir įsisavinant sveikos gyvensenos bei ekologinio ugdymo nuostatas.			
R-01-01-03-01	03.01. Uždavinys. Sveikatingumo programų vykdymas (sk.)	8	8	10
P-01-01-03-01-01	Dalyvavimas nacionalinėje sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle „Sveika mokykla“, asociacijoje „Sveikatos želmenėliai“, respublikiniame projekte „Futboliukas“, „Lietuvos mažųjų žaidynės“ ir kt. veiklose.	200	200	200
P-01-01-03-01-02	Vaikų maitinimo organizavimo sąlygų gerinimas.	200	200	200
	03.02. Gerinti sveikos, saugios ugdymo aplinkos kokybę.			
P-01-01-03-02-01	Grūdinimas pagal S. Kneipo metodiką atnaujinant pojūčių takelį (proc.)	90 %	95 %	100 %
P-01-01-03-02-02	Lauko saugių aplinkų gerinimas atnaujinant lauko žaidimų aikšteles, pavėsines bei šaligatvius.	4	3	3
P-01-01-03-02 -03	Darželio saugių aplinkų gerinimas pakeičiant stoglangius, duris, atnaujinant laiptines, lauko laiptus bei pastato pamatus.	60%	75%	80%

**2023-2025 METŲ MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO "VAIVORYKŠTĖ"
03 ŠVIETIMO IR UGDYMO PROCESO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO PROGRAMOS
TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR ASIGNAVIMAI**

tūkst. eurų

Programos tikslo kodas	Uždavinio kodas	Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Funkcinės klasifikacijos kodas	Asignavimų valdytojo kodas	Priemonės vykdytojo kodas	Finansavimo šaltinis	2023-ųjų metų asignavimų planas				Numatomi 2024- jū metų asignavimai	Numatomi 2025-ųjų metų asignavimai
								Iš viso	Išlaidoms				
									Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		
01 Strateginis tikslas. Užtikrinti aukštą švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą													
01 Kokybiško ir inovatyvaus ugdymo užtikrinimas saugioje ir sveikoje aplinkoje													
01	Sukurti saugią, sveiką, estetišką, šiuolaikinius ugdymo reikalavimus bei bendruomenės narių poreikius atitinkančią aplinką												
01	01	Kurti naujas edukacines lauko, darželio erdves STEAM veikloms įgyvendinti, skatinti vaikų ugdymą netradicinėse erdvėse											
01	01	01	Grupių komandų telkimas lauko erdvių kūrimui, orientuojantis į vaiko ir šeimos poreikius				Iš viso:						
01	01	02	Lauko aikštelių atnaujinimas, papildant jas naujomis saugiomis priemonėmis										
01	01	03	Patirtinis ugdymas netradicinėse aplinkose, STEAM LABEL mokyklų tinkle tęstinumas atliepiant vaikų gebėjimus										
							Iš viso:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
01	02	Įtraukti tėvus, soc. partnerius į inovatyvias ugdymo veiklas											
01	02	01	Pedagogų ir tėvų abipusis pasitikėjimas, ugdant vaikų šeimų vertybines nuostatas										
01	02	02	Tėvai dalyvauja apklausose, teikia pasiūlymus, aktyviau įsitraukia į įvairias veiklas										
01	02	03	Ieškoma kuo daugiau būdų įtraukti į organizuojamus darželio renginius socialinius partnerius										
							Iš viso:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

01							Iš viso uždaviniui:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
02	Aktyvi bendruomenė kasdieniame vaiko ugdyme												
02	01	Vystyti besimokančios bendruomenės idėją											
02	01	01	Vadovų vadybinių kompetencijų stiprinimas										
02	01	02	Pedagogų patirties sklaida, kvalifikacijos tobulinimas				SB (VB)	355,1	350,9		4,2	355,1	355,1
02	01	03	STEAM ugdymo metodikų integravimas ugdymo procese										
02	01	04	Parengti ir/ar atnaujinti įstaigos veiklą reglamentuojančius dokumentus				SB (VB)	14,5	14,5			14,5	14,5
02	01	05	Kitų paslaugų teikimas-darbuotojų atlyginimai ir kt. apmokėjimai				SB	669,5	668,3		1,2	669,5	669,5
							Iš viso:	1039,1	1019,2	0,0	5,4	1024,6	1024,6
02	01	Iš viso uždaviniui:											
								1039,1	1019,2	0,0	5,4	1024,6	1024,6
02	02	Aktyvinti šeimų dalyvavimą lopšelio-darželio veikloje											
02	02	01	Lopšelio-darželio tėvų tarybos rinkimai, veiklos aktyvinimas				Iš viso:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
02	02	02	Tėvų švietimo organizavimas šeimoms apie sėkmingos tėvystės veiksnius				Iš viso:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
02	02	03	Skatinti kuo daugiau tėvų įsitraukti į darželio gyvenimą										
02	02	Iš viso uždaviniui:											
								0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
02	03	Užtikrinti sėkmingą įstaigos funkcionavimą, įgyvendinant											
02	Iš viso tikslui:												
								0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
01	Iš viso programai:												
								0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
03Saugoti, stiprinti fizinę ir psichinę sveikatą, formuojant ir įsisavinant sveikos gyvensenos bei ekologinio ugdymo nuostatas													
03	01	Sveikatingumo programų vykdymas											
03	01	01	Dalyvavimas "Sveika mokykla", "Sveikatos želmenėliai", "Futboliukas", "Lietuvos mažųjų žaidynės" projektuose ir kitose veiklose										
03	01	02	Vaikų maitinimo organizavimo sąlygų gerinimas (prekės, paslaugos)				SB(SP)	91,0	91,0			91,0	91,0

							Iš viso:	91,0	91,0	0,0	0,0	91,0	91,0
01	01	02	Priemonės pavadinimas										
03	01	Iš viso uždaviniui:						91,0	91,0	0,0	0,0	91,0	91,0
03	02	Gerinti sveikos, saugios ugdymo aplinkos kokybę											
03	02	01	Grūdinimas pagal S. Kneipo metodiką, atnaujinant pojūčių takelį										
							Iš viso:	0	0	0	0	0	0
03	02	02	Lauko saugių aplinkų gerinimas atnaujinant aikštes, pavėsines ir šaligatvius				SB	9,0	9,0			11,0	9,0
03	02	03	Darželio saugių aplinkų gerinimas keičiant stoglangius, duris, atnaujinant laiptines, lauko laiptus ir pamatus				SB	23,0	23,0			10,0	20,0
							Iš viso:	32,0	32,0	0,0	0,0	21,0	29,0
03	02	Iš viso uždaviniui:						32,0	32,0	0,0	0,0	21,0	29,0
03	03	Išnaudoti inovatyvias erdves vaikų socialiniam-emociniam ugdymui											
03	Iš viso tikslui:						123,0	123,0	0,0	0,0	112,0	120,0	
01	Iš viso programai:						123,0	123,0	0,0	0,0	112,0	120,0	
	Iš viso:						1162,1	1142,2	0,0	5,4	1136,6	1144,6	

Finansavimo šaltinių suvestinė

Finansavimo šaltiniai	2023-ų metų asignavimų planas				Numatomi 2024-ųjų metų asignavimai	Numatomi 2025-ųjų metų asignavimai
	Iš viso	Išlaidoms		Turtui įsigyti		
		Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui			
SAVIVALDYBĖS LĖŠOS, IŠ VISO:	1162,1				1151,1	1159,1
Savivaldybės biudžeto lėšos SB	701,5				690,5	698,5
Biudžetinių įstaigų pajamos (pajamos už suteikiamas paslaugas) SB (SP)	91,0				91,0	91,0
Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos SB (VB)	369,6				369,6	369,6
KITI ŠALTINIAI, IŠ VISO:						
IŠ VISO:	1162,1				1151,1	1159,1